

Requiem per un català

Ha mort Josep Me Batista i Roca i m'he quedat esmaperdut en contemplar quantes persones, quanta gent, no tenien coneixement que hagués existit mai o bé que en tenien una idea tan incerta que era pitjor que no saber-ne res.

Us en explicaré quelcom. Fa cinquanta anys vaig conèixer Batista. Un home més aviat baix i prim, d'hàbit astènic, quins ulls negres reflectien una honestedat meravellosa.

Mai no el vaig sentir alçar la veu ni amenaçar, ni portar una arma. Amb llenguatge orfe de dobles intencions, sense discursos ni arengues, sabia inflamar-nos —ara fa cinquanta anys— als que en teníem divuit, en l'amor a la natura i a la terra. Sense política ni ambicions de protagonisme ell tenia sols un lema que ens inculcava a tots: Catalunya.

Fa cinquanta anys amb el doctor Pere Gabarró i García, Carerras i Palet i Josep Me Benet i Caparà —aquests dos darrers ja traspasats— creà el Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes i es crearen els Guies Excursionistes i els Minyons de Muntanya. La insígnia dels primers era un esmalt representant una tenda groga apoiada en una sageta verda assenyalant una direcció hipotètica, tot això enganxat a un oval de vellut de diferents colors segons les condicions generals i antigüetat del portador. Dels Minyons de Muntanya tothom sap que sempre ha estat la creu de Sant Jordi i malgrat les persecucions que es van patir, l'obra seguí funcionant fins que Batista i Gabarró varen exiliar-se a Anglaterra.

Hem d'agrair a les entitats, paròquies i col·legis que durant molt de temps mantinguessin més o menys disfressada l'activitat escolta i molt especialment hem de fer esment a la valentíssima reviscolada que dona als minyons el mai proud lloat Mossèn Batlle.

Batista amb facilitat extrema esdevingué professor al Trinity College de Cambridge, funda «Palestra», on s'aplegà tot el sentir català lliure d'ambicions però que, com tantes altres coses nostres, no reeixí. Més enllà de l'Ebre s'encarregaren d'anorrear-nos.

Fa cinquanta anys va tenir lloc a La Mora del Pla de la Calma del Montseny, el Primer Campament General de Catalunya organitzat per dues entitats però, ja inspirat per Batista. Vull que sapigueu l'aspecte desencoratjador d'aquella primera tenda on vàrem dormir en dit campament amb el Títol de Guia Excursionista enganxat a la camisa.

De doble sostre, de terra impermeabilitzada, de «vents» de reducció automàtica en la mullena, res, de

tot això no en sabíem res. La mare va cosir un llençols d'amagat del pare i allà ens vàrem eixoplugar, pelant-nos de fred perquè els sacs de dormir tampoc s'havien inventat i les mantes es tornaven de paper a la nit.

D'aquella època heròica —que la nostra joventut no coneix massa bé— en conec bastants que hi fan la seva barrila... I en canvi..., qui hi pogués tornar-hi...

De fa cinquanta anys queda poca gent que aleshores estés en actiu. Però és una venturosa casualitat que tres guies excursionistes de la mateixa fornada tinguem casa a Santa Eulàlia. No he pogut menys que demanar-los-hi unes ratlles. Heus ací el que han contestat:

El meu record és molt antic, de quasi fa cinquanta anys. Moltes vegades estiguérem junts i malgrat no haver-lo vist posteriorment he seguit l'important camí que ha fet i amb en Josep Me Benet que comandava aquella cèlebre 130 Brigada mixta on jo prestava els meus serveis professionals en vàrem parlar milers de vegades. Ara tots dos se n'han anat.

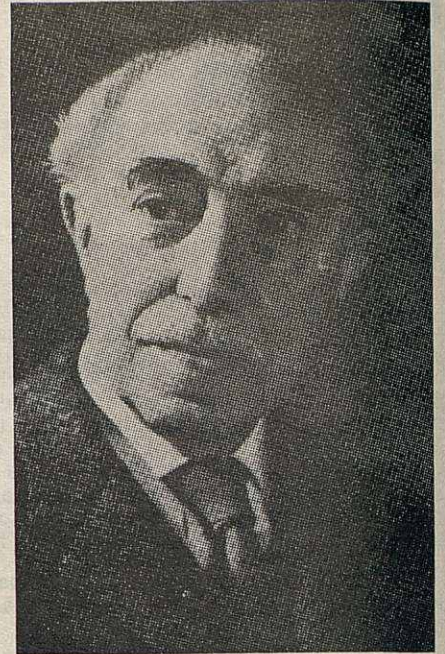
Batista i Roca fou un creador d'escales de valors per a la joventut, fent agafar il·lusió per una vida activa, una vida en la qual la voluntat, el compliment del deure, la fermesa, el no abandonar allò que es comença només perquè té dificultats; l'estar sempre a punt per un esforç gratuït, eren les motivacions per al comportament, arribant a convertir-se —per la força de la convicció— el raonament del principiant, en el moviment reflexe de l'adult.

Era un home petit, amable i somrient, d'ulls penetrants i comprensius. Era un ésser concentrat, dur i flexible com l'acer. Indiscutiblement un home extraordinari.

Guillem Roca i Comas
Sota Can Costa del Serrat
Santa Eulàlia de Ronsana

D'antuvi cal dir que En Batista ha esmerçat tota la seva vida a favor de la causa catalana des de la seva joventut fins al darrer moment de la seva existència, als 83 anys. Llarga vida de dedicació total a Catalunya, com potser pocs l'han feta o podran fer-la.

En Batista s'ha destacat amb àmplia extensió en variats aspectes culturals, principalment en Història, durant el seu llarg exili a Anglaterra des del 1939. Durant molts d'anys ha estat professor del Trinity College de Cambridge i parti-

Josep Me Batista i Roca

cipà en la creació de la Anglo Catalana Society i més tard en la del Consell Nacional Català, del que era President. Amb entusiasme ha viscut totalment entregat en fer conèixer internacionalment el problema català, il·lusionat en conquerir una Catalunya ideal. Són en nombrosa quantitat els escriptors, literats, polítics i amics seus, que podran donar a conèixer la seva extensa obra sota els variats aspectes que en Batista dominava. Crec que ens ha deixat tot un codi de catalanitat verament viscut i predicat per ell amb una fe i un entusiasme ardorosos. Cal que tot això sigui recollit i ofert al poble català.

Un altre aspecte d'En Batista, vist des de dintre de Catalunya, ha estat la seva gran dedicació a la joventut de casa nostra, anant a la creació de «Palestra» i de la «Germanor de Minyons de Muntanya», llavor de l'escoltisme català. Jo he tingut la sort d'haver-lo conegut i gaudit del seu tracte i bona amistat, formant part al seu costat, d'aquestes dues entitats, des de la seva creació fins l'esdeveniment de la guerra civil i fins i tot presentant servei escolta durant la mateixa.

Si, l'obra forta d'En Batista ha estat aquesta: l'escoltisme. Recordem agraçosament i amb enyorança, els anys d'empenta d'aquest gran moviment a Catalunya. Som ja vells els qui aleshores trescàvem per les muntanyes aixecant la bandera de Sant Jordi al costat d'En Batista, anant d'un campament